

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДИПЛОМАТІЯ ТА РОЗВІДКА»

Галузь знань			29 «Міжнародні відносини»		Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійні програми			«Міжнародні відносини та регіональні студії»		Тип дисципліни	за вибором
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять			
			Лекцій	Семинарських занять	Практичних занять	Самостійна підготовка
	3	90	24	12	-	54

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Для вивчення дисципліни здобувач має володіти знаннями та навичками з навчальних курсів: Історія міжнародних відносин, Теорія міжнародних відносин, Політологія, Історія України, Міжнародні відносини та світова політика та ін.

Онлайн курси, які можуть бути корисними для попереднього вивчення та в процесі набуття компетентностей за неформальною освітою

Мета курсу: розкрити причини виникнення, становлення та напрями функціонування розвідки на різних етапах історії від давнини до наших днів, з'ясувати її взаємопов'язаність з дипломатичною діяльністю, як двох невід'ємних складових функціонування держави у міжнародному просторі

Компетентності, в тому числі відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетентності (СК)
<p>ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу;</p> <p>ЗК 2 – здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та застосовувати їх у практичній діяльності;</p> <p>ЗК 3 – здатність спілкуватися державною та іноземними мовами як усно, так і письмово;</p> <p>ЗК 4 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема завдяки використанню інформаційних і комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК 5 – уміння виявляти та вирішувати проблеми;</p> <p>ЗК 7 – здатність працювати як автономно, так і у команді;</p> <p>ЗК 8 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації, зокрема в міжнародному контексті;</p> <p>ЗК 9 – навички міжособистісної взаємодії, цінування та поваги різноманітності та багатокультурності;</p> <p>ЗК 10 – здатність діяти відповідально, проявляти громадянську свідомість, відповідати за якість виконаної роботи.</p>	<p>ФК 4 – знання про природу, джерела та інститути зовнішньої політики держави;</p> <p>ФК 6 – здатність виявляти можливі як безпосередні, так і потенційні загрози та виклики міжнародній безпеці та основні напрями політики щодо зменшення та нейтралізації ризиків;</p> <p>ФК 7 – розуміння основ сучасної світової економічної системи та структури міжнародних економічних відносин, та їх впливу на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав;</p> <p>ФК 9 – розуміння міжнародних інтеграційних процесів та місця в них України.</p>

Результати навчання (програмні результати навчання – ПРН)

Знання:

ПРН 2 – знання про природу та механізми міжнародних комунікацій;

ПРН 3 – знання про природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях;

ПРН 4 – розуміння процесу опису та оцінювання міжнародної ситуації, використання різних джерел інформації про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси;

ПРН 7 – знання основ ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики;

Уміння:

ПРН 15 – володіти основами ведення ділових бесід у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики.

Навички:

ПРН 18 – аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, готувати інформаційні та аналітичні документи, із дотриманням правил їх оформлення.

ПРН 20 – здійснювати діяльність у дипломатичній та інших суміжних до міжнародного співробітництва сферах.

ПРН 23 – вести ділові бесіди у сфері міжнародних відносин і зовнішньої політики.

ПРН 29 – знання основ організації дипломатичної та розвідувальної діяльності.

ПРН 35 – використовувати основні положення конфліктології та теорії переговорів.

ПРН 36 – визначати сутність геополітичних та гео економічних інтересів держав.

ПРН 37 – аналізувати зовнішню політику, в т. ч. зовнішню політику України.

ПРН 39 – оцінювати основні напрями діяльності міжнародних організацій.

ПРН 40 – фахово використовувати ділові сучасні документи та кореспонденцію.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема	Вид заняття	Розподіл балів	Форми та методи навчання (форми робіт, за які здобувач отримує бали)
Розділ 1. Вступ. Таємна дипломатія та розвідка у Давнину, Середні віки і Новий час			
Розділ 2. Таємна дипломатія та розвідка у добу Новітньої історії			
Тема 1. Таємна дипломатія та розвідка як навчальна дисципліна й напрям наукових досліджень. Теоретичні аспекти та етапи діяльності розвідувальних служб	Лекція 1		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 1	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 2. Зародження та функціонування таємної дипломатії й розвідки у стародавніх державах	Лекція 2		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 3. Розвиток таємної дипломатії й розвідки у добу Середньовіччя	Семинар 2	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 4. Особливості таємної дипломатії й розвідки у XVI - першій половині XVII ст.	Лекція 3		Лекція-візуалізація (Power Point). бесіда, розповідь, пояснення
Тема 5. Організація та діяльність розвідувальних служб у державах Європи і Азії в другій половині XVII – на початку XIX ст.	Семинар 3	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії

Тема 6. Таємна дипломатія та розвідка у XIX – на початку XX ст.	Лекція 4		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Тема 7. Діяльність розвідувальних служб воюючих та нейтральних держав в роки Першої світової війни	Семинар 4	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 8. Дипломатія і розвідка провідних країн світу у міжвоєнний період	Лекція 5		Лекція-візуалізація (Power Point). бесіда, розповідь, пояснення
Тема 9. Організація та напрями діяльності розвідувальних служб провідних країн в роки Другої світової війни	Лекція 6		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 5	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 10. Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни»	Лекція 7		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
	Семинар 6	10	Робота з джерелами та науковою літературою. Підготовка та презентація доповідей. Участь в обговоренні та дискусії
Тема 11. Організація і діяльність розвідувальних служб провідних держав світу та України наприкінці XX – на початку XXI ст.	Лекція 8		Лекція-візуалізація (Power Point), бесіда, розповідь, пояснення
Підсумковий контроль знань		40	Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин. Заліковий білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь
Додаткові бали в рамках неформальної освіти			Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, проектна робота тощо.

СИСТЕМА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ (дистанційний курс) –	
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	
<u>Актуальні журнали для поглибленого вивчення дисципліни</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Біла книга. 2021. Служба зовнішньої розвідки України. К., 2021. 72 с. 2) Біла книга 2021. Оборонна політика України. Київ: Міністерство оборони України, 2022. 120 с. 3) Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. / Т. Григор'єва. Київ : Видавн. дім «Києво-Могилянська Академія», 2014. 177 с. 4) Девайн Д. Вдале полювання. Історія головного шпигуна Америки / Д. Девайн, В. Лоеб. Харків; Фоліо, 2018. 320 с. 5) Дмитренко В. Розвідка та інші таємні служби Стародавнього Риму і його супротивників / В. Дмитренко. Львів: Кальварія, 2008. 752 с. 6) Марущак М. Й. Історія дипломатії XX ст.: Курс лекцій / М. Й. Марущак. Львів, 2003. Бескид Біт, 2003. 303 с. 7) Мосов С. П. Аэрокосмическая разведка в современных военных конфликтах: монография. Киев: Изд. дом «РУМБ», 2008. 248 с. 8) Пик С. М. Таємна дипломатія і розвідка у міжнародних відносинах : навч. посібник / С. М. Пик .
<ol style="list-style-type: none"> 1) Актуальні проблеми міжнародних відносин 2) Актуальні проблеми політики 3) Вісник Київського національного університету імені Т. Шевченка. Серія: Міжнародні відносини 4) Вісник Львівського національного університету. Серія: Міжнародні відносини 5) Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Караїзна. Серія «Міжнародні відносини, економіка, країнознавство, туризм»; Серія «Історія» 	

6) Зовнішні справи 7) Стратегічна панорама	Львів : ЛНУ імені Івана Франка , 2012. 514 с. 9) Скрипник О. Українська розвідка / О. Скрипник. Київ: АДЕФ-Україна, 2020. Т. 1-2. 10) Aldrich R. J. The Black Door: Spies, Secret Intelligence and British Prime Ministers / R. J. Aldrich, Cormac R. London: Collins, 2016. 606 p. 11) Andrew C. The Secret World: A History of Intelligence / C. Andrew. Yale University Press, 2018. 896 p. 12) Kitson S. The Hunt for Nazi Spies: Fighting Espionage in Vichy France / S. Kitson Chicago: University of Chicago Press, 2008. 218 p. 13) Nigel W. At Her Majesty's Secret Service: The Chiefs of Britain's Intelligence Agency, MI6 / W. Nigel. London: Greenhill, 2006. 296 p. 14) Walton K. Empire of Secrets: British Intelligence, the Cold War, and the Twilight of Empire / K. Walton. London: HarperPress, 2013, 448 p.
---	---

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу. Перескладання заліку відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Самостійна робота включає в себе: підготовку індивідуального проєкту .
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації.
- Здобувачі вищої освіти мають слідувати принципам академічної доброчесності. У разі виявлення факту плагіату у виконаних роботах здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Передбачено перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Для зарахування теми або частини теми здобувач надає відповідний сертифікат, де зазначені результати навчання та обсяг курсу (модуля) у годинах (кредитах ЄКТС). Передбачається зарахування результатів навчання у разі, якщо здобувач вищої освіти прослухав аналогічний курс (або його частину) у будь-якому університеті України або Європи, був учасником міжнародних проєктів Жан-Моне модуль, К1, у межах якого вивчалась така ж дисципліна (його частина), або слухачем такого ж дистанційного курсу на платформі «Prometheus», Coursera та інших, і при цьому має підтвердження – сертифікат про результати навчання (оцінку).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Усний виступ, презентація, дискусія, відповіді на питання	Студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом; виявляє творчі здібності; здатен самостійно ставити та вирішувати завдання; самостійно знаходити та використовувати матеріал; вільно самостійно та аргументовано викладає його під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; демонструє вміння самостійно робити висновки; студент активно працює протягом семінарського заняття; впевнено відповідає на додаткові запитання; відповідь обов'язково супроводжується інформативною презентацією.	10
	Відповідь студента є правильною, обґрунтованою, логічною, містить аналіз і систематизацію; зроблені аргументовані висновки; студент активно працює протягом усього семінарського заняття; показує глибоке оволодіння лекційним матеріалом; здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу; студент активно працює протягом семінарського заняття; впевнено відповідає на додаткові запитання; відповідь супроводжується презентацією.	9

	Студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом; обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; вміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити та розв'язувати завдання; самостійно оцінює життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; відповідь супроводжується презентацією; під час відповідей на додаткові запитання мають місце деякі неточності.	8
	Студент демонструє достатньо систематизовані знання навчального матеріалу; аргументовано використовує їх; вміє знаходити джерело інформації та аналізувати її під час усних виступів та письмових відповідей; розкриває зміст теоретичних питань; відповідь супроводжується презентацією, яка містить певні неточності; при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі незначні помилки.	7
	В цілому студент володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації; без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності; студент припускається помилок, відповідаючи на додаткові питання; відповідь супроводжується презентацією, в оформленні якої присутні серйозні помилки.	6
	Студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом; студент в цілому оволодів суттю питань з даної теми, втім, відсутні глибокий та всебічний аналіз представленого матеріалу, а також його обґрунтування та аргументація; студент не проявляє активності на практичних заняттях, відповідає лише за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.	5
	Відповідь відтворює основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає їх зміст під час усних виступів та письмових відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому неточності; відповіді на запитання містять логічні та фактографічні помилки; відповідь не супроводжується презентацією.	4
	Студент частково володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому суттєві помилки; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей; відсутні відповіді на додаткові запитання; відповідь не супроводжується презентацією.	3
	Студент демонструє фрагментарні знання; не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки; відповідь не супроводжується презентацією.	2
	Студент фактично не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань; презентація відсутня.	1
Самостійна робота		
Тема 1	Тасмна дипломатія та розвідка як навчальна дисципліна й напрям наукових досліджень. Теоретичні аспекти та етапи діяльності розвідувальних служб Розширити лекційний матеріал інформацією про характер взаємодії розвідки, влади й суспільства.	5 годин

Тема 2	Зародження та функціонування таємної дипломатії й розвідки у стародавніх державах Проаналізувати ступінь ефективності використання у Давнину тайнопису, шифру, поштових голубів і ластівок для повідомлень	5 годин
Тема 3	Розвиток таємної дипломатії й розвідки у добу Середньовіччя З'ясувати, чому у Середні віки правителі та полководці активно використовували для розвідницької діяльності мандруючих лицарів, купців, жонглерів, місіонерів	5 годин
Тема 4	Особливості таємної дипломатії й розвідки у XVI - першій половині XVII ст. Розглянути етапи та напрями діяльності першого професійного криптоаналітика Антуана Россіньоля	5 годин
Тема 5	Організація та діяльність розвідувальних служб у державах Європи і Азії в другій половині XVII – на початку XIX ст. Критично проаналізувати свідчення сучасників Наполеонівських війн щодо ступеня організації й ефективності французької військової розвідки.	5 годин
Тема 6	Таємна дипломатія та розвідка у XIX – на початку XX ст. Розширити лекційний матеріал інформацією про таємні операції засновника німецької розвідки Вільгельма Штібера	5 годин
Тема 7	Діяльність розвідувальних служб воюючих та нейтральних держав в роки Першої світової війни Зробити порівняльний аналіз діяльності військових розвідок воюючих держав	5 годин
Тема 8	Дипломатія і розвідка провідних країн світу у міжвоєнний період Розглянути напрямидіяльності Розвідочної управи Генерального штабу Збройних сил УНР, Відділу закордонної інформації політичного департаменту МВС УНР	5 годин
Тема 9	Організація та напрями діяльності розвідувальних служб провідних країн в роки Другої світової війни Критично проаналізувати основні прорахунки німецької розвідки під час підготовки нападу Німеччини на СРСР	5 годин
Тема 10	Особливості функціонування розвідки і таємної дипломатії у період «холодної війни» Лекційний матеріал доповнити більш детальним вивченням ідеологічного чинника у мотиваціях агентів спецслужб наддержав	5 годин
Тема 11	Організація і діяльність розвідувальних служб провідних держав світу та України наприкінці XX – на початку XXI ст. Зробити порівняльний аналіз діяльності розвідок провідних держав сучасності	4 години
	Разом	54 годин